

Huvudman

Fria Läroverken i Sverige AB
info@watma.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Malmö Fria Läroverk i Malmö.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Fria Läroverken i Sverige AB att senast den **måndag den 25 september 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning och lärande, särskilt stöd, skolans arbete med att skapa studiero samt frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Fria Läroverken i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Fria Läroverken i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning och lärande

1. Se till att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande, det vill säga under alla år av elevernas utbildning. (Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Kunskaper, 2.6 Rektorns ansvar)

Särskilt stöd

2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **25 september 2023** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt rektorns ansvar att för samtliga inkomna anmälningar utreda elevers behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 7 § skollagen).
3. Se till att rektorn senast den **25 september 2023** tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen).
4. Se till att rektorn för varje elev som identifieras i samband med åtgärd 3 ovan, samt för varje elev som därutöver anmäls kunna vara i behov av särskilt stöd, startar en utredning om respektive elevs behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolans arbete med att skapa studiero

5. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **25 september 2023** klargöra skyldigheten för personal och elever att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning endast får användas i undervisningen enligt lärarens instruktioner, eller om de utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 4 a § skollagen)

Frånvaro

6. Se till att vid minst ett tillfälle innan den **25 september 2023** informera lärare och övrig skolpersonal om Malmö Fria Läroverks utarbetade rutiner och skollagens krav på utredningsskyldighet vid upprepad eller längre frånvaro. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § andra stycket och 15 kap. 16 § tredje stycket skollagen)

7. Se till att rektorn tillsammans med lärare och annan personal senast den **25 september 2023** uppmärksammar vilka av skolans elever som har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En förteckning över dessa elever ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)
8. För varje uppmärksammas elev med upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att det skyndsamt startas en utredning om orsakerna till frånvaron (och vid behov även en utredning om särskilt stöd). Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare (om eleven ej är myndig) samt med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera när utredningar startats och slutförts för respektive elev under perioden den 17 augusti 2023 till och med 25 september 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)
9. Se till att det för var och en av de elever som uppmärksammas och har en upprepad eller längre frånvaro vidtas åtgärder som bedöms nödvändiga för att eleverna ska öka sin närvaro och fullgöra sin skolgång. Åtgärderna ska ha sin utgångspunkt i den utredning om frånvaro (och vid behov en utredning om särskilt stöd) som genomförts. De åtgärder som vidtas ska dokumenteras och en sammanställning över åtgärder som vidtagits för respektive elev ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 16 § skollagen)

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Fria Läroverken i Sverige AB avseende brister rörande upprättandet av skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning samt att dessa ska beslutas av rektorn. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser delar av undervisning och lärande, delar av extra anpassningar och särskilt stöd, betyg och bedömning, delar av skolans arbete med att skapa studiero samt grundläggande förutsättningar för verksamheten.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:365) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2023 inlett en tillsyn av Malmö Fria Läroverk i Malmö kommun med den enskilda huvudmannen Lärande i Sverige AB.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Malmö Fria Läroverk följer gällande vissa bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygsättning, skolans arbete med att skapa studiero samt frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 24 och 25 april 2023. Som en del av tillsynen har även följande dokumentation granskats, timplaner, åtgärdsprogram, betygskataloger samt frånvarostatistik. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Av intervjuer med rektorn, lärare och företrädare för elevhälsan framgår att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas återkommande i elevernas utbildning. Det

saknas även en plan för arbetet. Av intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer främst behandlas inom kursen naturkunskap.

Av intervju med företrädare för elevhälsan framgår vidare att arbetet med att behandla kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck kan utvecklas för att säkerställa att samtliga elever återkommande får ta del av området. Av intervju med rektorn framgår vidare att det inte har genomförts några övergripande utbildningsinsatser i övrigt för eleverna kring kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Huvudmannen uppger i svar på kommunicerat protokoll att de sett brister i relation till området och att detta handlar om att läroplanens förändringar inte helt fått utslag ännu samt att lärare inte känner en fullständig trygghet i att bearbeta området. Huvudmannen har i samband med svar på kommunicerat protokoll även inkommit med exempel på arbetsmaterial för rektorer och skolpersonal kring kunskapsområdet. Enligt huvudmannen kommer kompetensutvecklingsinsatser för personal ske under höstterminen 2023 för att säkerställa att eleverna återkommande under utbildningen får ta del av kunskapsområdet.

Rättslig reglering

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande i utbildningen får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgy 11, [SKOLFS 2011:144] 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden)

Av läroplanen för gymnasieskolan framgår också att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. (Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas återkommande i

elevernas utbildning. Tillsynen visar också att skolenheten inte har någon övergripande plan för hur ämnesområdet ska behandlas återkommande under elevernas utbildning.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan till rektorn

Av intervjuer med rektorn, lärare och företrädare för elevhälsan framgår att skolenheten har skriftliga rutiner för hur lärare ska agera när de befärar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas för ett godkänt betyg. Av intervjuer med lärare framgår vidare att de känner till de olika stegen i denna rutin och att det första steget är att de ska anmäla eleven till rektorn via ett digitalt system. Rektorn ansvarar sedan för och startar en utredning av elevens behov av särskilt stöd.

Av intervju med lärare framgår vidare att det dock finns elever på skolenheten som kan vara i behov av särskilt stöd men som inte har anmälts enligt skolenhetens rutin. Trots att det finns indikationer på att eleven inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas för ett godkänt betyg under vårterminen 2023. Av intervjuer med rektorn samt företrädare för elevhälsan framgår också att det finns elever med betyg F i en eller flera kurser som inte har anmälts för att utredas av behov av särskilt stöd. Detta bekräftas även genom dokumentstudier av skolenhetens betygs katalog för vårterminen 2022 samt för höstterminen 2023 samt genom skolenhetens sammanställning över de elever som har aktiva åtgärdsprogram.

Tillsynen visar dessutom att det under vårterminen 2023 finns flera elever på skolenheten som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas i kurser i svenska och matematik, detta framgick genom intervjuer med lärare. Av intervju med elevhälsan framgår att dessa elever inte har anmälts till rektorn för att utreda elevernas behov av särskilt stöd.

Skolenhetens egna sammanställda statistik för läsåret 2021/2022 visar bland annat att endast 38 procent av de elever på skolenheten som läser på det naturvetenskapliga programmet slutfört sin utbildning inom tre år. I skolenhetens kvalitetsredovisning för läsåret 2021/2022 konstateras också att skolenheten har utmaningar i att få elever att nå godkända betyg i de examensgrundade ämnena svenska, engelska och matematik.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärare inte alltid anmäler till rektorn när de befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas för ett godkänt betyg, trots att de getts stöd i form av extra anpassningar. Tillsynen visar att det förekommer flera elever under innevarande läsår där lärare befarar att eleverna inte kommer att nå ett godkänt betyg men där lärare inte har anmält eleverna för att utredas av behov av särskilt stöd. Tillsynen visar flera exempel där elever erhållit betyget F utan att detta har föregåtts av en anmälan till rektorn.

Mot bakgrund av skolenhetens egna sammanställda statistik är det av stor vikt att huvudmannen tillser att de elever som befaras inte kommer att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas för ett godkänt betyg, trots att de getts stöd i form av extra anpassningar, anmäls och utreds av behov av särskilt stöd.

Skolans arbete med att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Användning av mobiltelefoner

Av intervjuer med lärare och elever framgår att det råder mobilförbud under lektionstid och att samtliga mobiltelefoner ska lämnas till läraren i inledningen av varje lektion. Av skolans ordningsregler framgår också att det råder mobilförbud på lektionerna. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår dock att det ofta förekommer att mobiltelefoner används på lektioner trots att skolenheten har ett förbud mot detta. Även genomförda lektionsobservationer visar att elever använder mobiltelefoner på lektioner till annat än skolarbete. Detta sker utan att läraren givit instruktioner om detta och utan att läraren agerar när mobiltelefoner används.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte uppfyller lagens krav avseende användandet av mobiltelefoner i undervisningen. Av lektionsobservationer och intervjuer med lärare och elever framkommer att mobiltelefoner används på lektioner trots att det råder förbud mot detta.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Frånvaroutredningar

Av inkomna dokument framgår att skolenheten har en frånvarorutin som ska tillämpas då en elev har hög frånvaro eller ett oroväckande mönster i sin frånvaro. Frånvarorutinen innehåller insatser i olika steg i syfte att öka elevens närvaro i skolan. Enligt rutinen ska elevens mentor, om eleven uppvisar en problematisk frånvaro, göra en anmälan om problematiskt frånvaro till elevhälsan som sedan startar en frånvaroutredning på rektorns uppdrag.

Av dokumentstudier över skolenhetens frånvarostatistik för vårterminen 2023 framgår att en stor andel av skolenhetens elever har en hög frånvaro. Av statistiken framgår att av skolans 374 elever har 169 elever en total frånvaro på mellan 20-100 procent under vårterminen 2023, flertalet av dessa elevers frånvaro befinner sig runt 40 procent. Hög skolfrånvaro bekräftas också av Skolinspektionens genomförda lektionsobservationer där en stor andel elever vid vissa lektioner inte var närvarande.

Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att det på skolenheten finns flera exempel på elever med hög och långvarig frånvaro där elevernas frånvaro inte har anmälts och där utredningar kring frånvaron inte har genomförts trots att det enligt rektorn och elevhälsan borde ha gjorts. Av intervju med elevhälsan framgår att det på skolenheten endast finns en aktiv frånvaroutredning trots att frånvarostatiken visar att det finns många elever med hög eller upprepad frånvaro. Av intervju med lärare framgår vidare att de anser att fler frånvaroutredningar borde ha genomförts mot bakgrund av den höga frånvarostatistiken.

Av intervju med rektorn framgår att skolan genomför insatser för att stävja frånvaro, till exempel genomförs informationsinsatser där eleverna informeras om vad som krävs för att nå godkända betyg, men elevernas väljer trots detta att inte komma till skolan. Vidare framkommer av intervjun med rektorn att elever prioriterar andra aktiviteter framför skolan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. (15 kap. 16 § skollagen)

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns stora brister i skolans arbete med att utreda upprepad eller längre frånvaro oavsett om den är giltig eller ogiltig. Tillsynen visar att en oroväckande stor andel av skolenhetens elever har hög skolfrånvaro. Skolinspektionen bedömer att avsaknaden av frånvaroutredningar leder till att effektiva åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro inte kan sättas in.

Av förarbetena till skollagen framgår att det är viktigt att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen. (Prop. 2017/18:183 s. 73-74)

Skolinspektionen vill därför understryka vikten av att huvudmannen tillser att rutiner avseende uppföljning av elevers skolnärvaro stärks och att upprepad eller längre skolfrånvaro alltid utreds. Detta är också centralt i skolenhetens gemensamma arbete med att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Fria Läroverken i Sverige AB verksamhet vid Malmö Fria Läroverk uppfyller inte författningarnas krav vad gäller bristerna rörande kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, anmälan till rektorn, användning av mobiltelefoner samt frånvaroutredningar. Det finns därför skäl att förelägga Fria Läroverken i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Av dokumentstudier framgår att skolenheten saknar skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av intervju med lärare framgår att de inte känner till om det finns skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Det framgår vidare av förarbetena till skollagen att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bl.a. framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fanns brister i skolenhetens skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning då denna rutin saknades vid datum för tillsynen. Av inkommen kompletterande dokumentationen framgår att en sådan rutin nu har tagits fram och att rektorn har fattat beslut om denna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3).

Skolinspektionen bedömer att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att verksamheten vid Malmö Fria Läroverk inte uppfyller författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Utredningen visar att rektorn i och med tillsynen blev medveten om att rutinen saknades och har genom den kompletterande dokumentationen visat på att en sådan rutin nu är framtagen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare

Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Av intervju med lärare framgår att all undervisning är lärarledd och att det är tydligt för eleverna vilken lärare som är ansvarig för de olika kurserna samt vilken lärare som betygssätter eleverna. Av intervjuer med elever framgår att de vet vilken lärare som ansvarar för undervisningen i samtliga ämnen och att lektionerna är lärarledda.

Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kursen

Av intervju med lärare framgår att undervisningen omfattar aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kursen. Av intervjun framgår vidare att de genomför läsårsplaneringar för undervisningen och att dessa läsårsplaneringar utgår från aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll. Vidare framkommer att de genom möten med arbetslaget diskuterar de olika ämnenas centrala innehåll och planerar

undervisningen därefter. Av intervju med lärare framgår vidare att aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kursen lyfts med elever under lektionstid. Via matriser som återfinns på den digitala lärplattformen får även eleverna information om kursens innehåll. Vidare framgår att lärarna har tillgång till de resurser som behövs såsom specialsalar och material så att allt ämnesinnehåll i kurser kan behandlas.

Eleverna ges sin garanterade undervisningstid

Av skolenhetens timplaner framgår att eleverna ges sin garanterade undervisningstid. Av intervju med rektorn framgår att den garanterade undervisningstiden följs upp och säkerställs genom skolans digitala lärplattform.

Rättslig reglering

Undervisning bedrivs av lärare

Av skollagen framgår att undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen).

Undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kursen

Av skollagen framgår att för varje ämne ska det finnas en ämnesplan. Om det finns särskilda skäl får flera ämnen ha en gemensam ämnesplan. (16 kap. 21 § skollagen)

Av gymnasieförordningen framgår att för gymnasieskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). (1 kap. 3 a § gymnasieförordningen [2010:2039])

Av gymnasieförordningen framgår vidare att enligt 16 kap. 21 § och 19 kap. 22 § skollagen (2010:800) ska det för varje ämne finnas en ämnesplan. Den ska ge läraren och eleverna utrymme att själva planera undervisningen.

Av ämnesplanen ska följande framgå:

1. ämnets syfte,
2. varje kurs som ingår i ämnet,
3. det centrala innehållet för varje kurs,
4. antalet gymnasiepoäng eller gymnasiesärskolepoäng som varje kurs omfattar, och
5. betygskriterierna för varje kurs.

Förutom när det gäller de gymnasiegemensamma ämnena får Statens skolverk meddela ytterligare föreskrifter om ämnesplaner. Sådana föreskrifter får innebära att vissa kurser eller ämnen bara får anordnas på vissa utbildningar.

Förordning (2022:278). (1 kap. 4 § gymnasieförordningen {2010:2039})

Garanterad undervisningstid

Av skollagen framgår att nationella program ska bedrivas som heltidsstudier (16 kap. 17 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att elever har rätt till ett minsta antal undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). Den garanterade undervisningstiden för elever på yrkesprogram är minst 2 430 undervisningstimmar. (16 kap. 18 § skollagen)

Av gymnasieförordningen framgår bland annat att för nationella program i gymnasieskolan beslutar huvudmannen om antalet undervisningstimmar för varje kurs, varje ämnesområde och gymnasiearbetet samt om hur undervisningstiden ska fördelas över läsåren. För varje elev på introduktionsprogram i gymnasieskolan beslutar rektorn om hur undervisningstiden ska fördelas på kurser, grundskoleämnena, praktik och annat som kan ingå i elevens individuella studieplan. Huvudmannen ska redovisa hur eleven har fått sin garanterade undervisningstid. (4 kap. 22 § gymnasieförordningen [2010:2039])

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Fria Läroverken i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller att undervisningen bedrivs under ledning av lärare, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte samt det centrala innehållet i kurserna samt att eleverna ges sin garanterade undervisningstid. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ges eleven stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Vidare framgår att elevernas behov av extra anpassningar finns dokumenterade på skolans digitala lärplattform och att lärarna känner till vilka elever som har behov av extra anpassningar.

Starta utredning av särskilt stöd, samråd med elevhälsan och åtgärdsprogram

Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att för varje anmälan som rektorn mottar om att en elev behöver utredas av behov av särskilt stöd ansvarar rektorn för att starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ansvarar också för att starta en sådan utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av intervjun med elevhälsan framgår att elevhälsan

är delaktiga vid en utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår vidare att det är rektorn som fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram.

Av dokumentstudier framgår vidare att elever och vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i åtgärdsprogrammen samt och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Av dokumentstudier framgår att skolans åtgärdsprogram innehåller elevers behov av särskilt stöd samt hur det ska tillgodoses.

Av elevernas åtgärdsprogram framgår det också när åtgärder ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Av dokumentstudier framgår vidare att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Studiehandledning på modersmålet

Av intervju med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att de elever som behöver studiehandledning på modersmålet ges detta.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare (om eleven inte är myndig) ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (9 kap. 9 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Fria Läroverken i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar, starta utredning av särskilt stöd, samråd med elevhälsan och åtgärdsprogram samt studiehandledning på modersmålet och ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betyg på kurs ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen. Betyg sätts i anslutning till att en kurs avslutas och det finns i övrigt utarbetade rutiner kring betygssättning. Exempelvis framgår att olegitimerad lärare sätter betyg i samråd med legitimerad lärare.

Av dokumentstudier avseende skolans betygskataloger från höstterminen 2022 samt vårterminen 2023 framgår även att beslut om betyg fattas av legitimerade lärare och i de kurser en lärare är olegitimerad fattas beslut tillsammans med en legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen och gymnasieförordningen framgår att betyg på kurs ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen och 8 kap. 1 a–d §§ gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Fria Läroverken i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller att betyg på kurs ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av intervjuer med rektorn, lärare och företrädare för elevhälsan framgår att det bedrivs ett förebyggande arbete för att tillförsäkra alla elever studiero. Exempelvis visar utredningen att det har gjorts riktade insatser i specifika klasser för att förbättra studieron. Dessa insatser uppges av representanter från elevhälsan och lärare ha gett ett positivt resultat. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår vidare att rektorn och personalen genom klasskonferenser identifierar var det råder bristande studiero och att insatser skyndsamt sätts in om så behövs. Av dokumentstudier framgår också att rektorn och personalen genomför enkätundersökningar där de kartlägger elevernas och lärarnas upplevda studiero för att därefter genom skolans verksamhetsplan sätta upp mål och genomföra insatser. Trots flera insatser för att förbättra studieron samt skolenhetens förebyggande arbete i övrigt framgår av intervjuer med elever att studieron varierar beroende på vilken lärare som undervisar klasserna. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår också att flera elever kommer sent till lektionerna vilket påverkar studieron negativt.

Ordningsregler

Av intervju med rektorn framkommer vidare att det finns ordningsregler på skolan som rektorn har beslutat om. Vidare uppger rektorn att ordningsreglerna har utarbetats, följts upp och omarbetats under medverkan av eleverna i elevrådet. Av intervju med lärarna och eleverna framgår att de känner till att ordningsregler finns men att ordningsreglerna inte är synliga på skolan och att de inte vet vart de kan ta del av ordningsreglerna.

Utredning av ordningsstörande beteende

Av intervjun med rektorn framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjorts sig skyldig till allvarlig förseelse så startas det en utredning kring elevens beteende för att utreda orsaken till beteendet. Om eleven inte fylls 18 år deltar vårdnadshavarna även i utredningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § andra stycket skollagen)

Av skollagen framgår även att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att om en elev i gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd

enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Fria Läroverken i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller förebyggande arbete för att skapa studiero, ordningsregler och utredning av ordningsstörande beteende och ärendet ska därför avslutas i denna del. Skolinspektionen vill än dock i sammanhanget betona vikten av att skolenheten fortsätter sitt arbete med att skapa en god studiemiljö i klassrummen för alla elever.

X Åsa Rasmussen

Beslutsfattare
Signerat av: Åsa Rasmussen

X Malin Lindberg

Föredragande
Signerat av: Malin Lindberg